

Abstrakt

Práce vychází z argumentu, že minoritní jazyk rarámuri se jako ostatní indiánské jazyky Mexika nachází v situaci nerovného postavení vzhledem ke španělštině, stejně jako se indiánská etnika nachází v nerovném socioekonomickém postavení vzhledem k majoritní společnosti. Indiánský mateřský jazyk je mluvčími často vnímán jako překážka při snahách o zlepšení své socioekonomické situace a dosažení moderního životního stylu a je často jedním z prvních kulturních atributů, které jsou zanechány. Mluvčí těchto jazyků jsou zároveň objektem státních vzdělávacích politik, které se prezentují jako podpůrné pro indiánské kultury a jazyky, ale v důsledku vykazují opačný efekt, což svědčí o jejich inherentním integračním záměru. V této práci se zaměřuji na tři hlediska této sociolingvistické problematiky: na přístup a vzdělávací politiku mexického státu vůči indiánským menšinám v rámci dvacátého století a současnosti, na popis hlavních extralingvistických faktorů, které podmiňují životnost jazyka v případě etnolingvistické skupiny Rarámuri a na terénním výzkumem zjištěnou jazykovou situaci v konkrétních komunitách, v nichž se předpokládá různá míra bilingvismu. Práce je pojímána jako příspěvek k aktuálnímu studiu globální transformace a ztráty kulturní a jazykové diverzity.

Klíčová slova: minoritní jazyk, Mexiko, Tarahumara, Rarámuri, bilingvismus, jazyková situace, jazykové chování, indiánské komunity, vzdělávání, tarahumarština, španělština